

Pohjois-Savon alueen pelastustoimi
pelastuslaitos@kuopio.fi

Viite: Aluehallintovirastojen selvitys pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumisesta
2013–2016

SELVITYSPYYNTÖ PELASTUSTOIMEN PALVELUTASOSSA OLEVISTA PUUTTEISTA JA NIIDEN KORJAAMISESTA

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikavaatimuksista ja sille asetetuista normeista

Pelastuslain (379/2011) 2 § 2 momentin 2 kohdassa säädetään pelastustoimen viranomaisten kiireellisistä tehtävistä, joiden tarkoituksena on pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessa sekä rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia (pelastustoiminta). Pelastuslaitoksen tulee pelastuslain 27 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan huolehtia alueellaan pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Pelastuslain 27 § 1 momentin mukaan alueen pelastustoimi vastaa pelastustoimen palvelutasosta ja pelastuslaitoksen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Pelastuslain 28 § 1 momentin mukaan pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Edelleen pelastuslain 28 § 2 momentin mukaan pelastuslaitokselle 27 §:n 2 momentissa säädettyt tehtävät on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Sisäasianministeriö on antanut pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen (SM julkaisu 21/2012). Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen tavoitteena on auttaa suunnittelemaan pelastuslaitoksen tarjoama pelastustoiminnan palvelutaso, joka vahvistetaan palvelutasopäätöksessä. Pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamiseksi määritellään riskien arvioinnin perusteella normaaliolojen toimintavalmius.

Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaan pelastustoiminnan toimintavalmiuden määrittämiseksi pelastustoimen alueet on jaettu maantieteellisiin 1 km x 1 km ruutuihin. Kullekin ruudulle määräytyy regressiomallin perusteella riskiluokka (I–IV). Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaan:

I riskiluokassa tavoitteena on, että ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 6 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen. Tavoitteena on myös, että pelastustoiminnan toimintavalmiusaika olisi korkeintaan 11 minuuttia.

II riskiluokassa tavoitteena on, että ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 10 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen. Tavoitteena on myös, että pelastustoiminnan toimintavalmiusaika olisi korkeintaan 14 minuuttia.

III riskiluokassa tavoitteena on, että III riskiluokassa tavoitteena on, että ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 20 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen. Tavoitteena on myös, että pelastustoiminnan toimintavalmiusaika olisi korkeintaan 22 minuuttia.

IV riskiluokan asutuilla alueilla tehokas pelastustoiminta voi alkaa pidemmänkin ajan kuluessa kuin I - III-riskiluokissa.

Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaan vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 %:ssa tehtävistä. Lisäksi pelastustoiminnan toimintavalmiusajan tulee täytyä vähintään 50 %:ssa tehtävistä. Palvelutasopäätöksessä päätetään tarkemmin ensimmäisen yksikön ja pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteista.

Pelastuslain 23 § 2 momentin mukaan aluehallintovirasto valvoo pelastustointia sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan. Pelastuslain 85 §:n mukaan aluehallintoviraston tehtävänä on valvoa, että pelastustoimen palvelutaso on riittävä ja sillä on tässä tarkoituksessa oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta alueen pelastustoimelta tarpeellisia tietoja ja selvityksiä. Jos palvelutasossa on huomattavia epäkohtia eikä niitä korjata aluehallintoviraston asettamassa määräajassa, aluehallintovirasto voi pelastuslain 105 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla, uhkasakolla tai teettämishallalla tehostaen, velvoittaa alueen pelastustoimen saattamaan palvelut pelastuslaissa vaaditulle tasolle.

Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaan aluehallintovirasto valvoo ensimmäisen yksikön saapumisaikaa onnettomuuspaikalle ja pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumista.

Aluehallintovirastojen selvityksestä pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumisesta 2013–2016

Aluehallintovirastot ovat tehneet yhteistyössä valtakunnallisen selvityksen pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumisesta 2013 – 2016. Selvitys on julkaistu 8.11.2017 internetissä osoitteessa www.patio.fi. Selvitysraportti ja siihen liittyvä Pohjois-Savon pelastustoimen aluetta koskeva karttaosio on tämän selvityspyynnön liitteenä. Aluehallintovirasto toimittaa selvityksen kokonaisuudessaan Pohjois-Savon pelastuslaitokselle muistitikulla.

Pohjois-Savon pelastustoimen alueen pelastustoiminnan palvelutason puutteellisuudesta

Aluehallintovirastojen selvityksestä pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumisesta 2013 – 2016 ilmenee, että Pohjois-Savon pelastustoimen alueella ensimmäisen yksikön ja/tai pelastustoiminnan toimintavalmiusajat eivät kaikissa riskiruuduissa toteutunut toimintavalmiuden suunnitteluohjeen vähimmäistavoitteen mukaisesti. Tämä voidaan todeta erityisesti niiden riskiruutujen osalta, joissa puutteet ovat toistuvia ja ilmenevät jokaisena selvitystä koskevana vuonna. Riskiruutua, jossa ensimmäisen yksikön ja/tai pelastustoiminnan toimintavalmiusajan riskiruutukohtainen 50 %:n vähimmäistavoite ei ole toteutunut minään tarkastelujakson 2013 - 2016 vuonna, on selvityksessä kutsuttu ongelmaruuduiksi.

Itä-Suomen aluehallintovirasto katsoo, että edellä mainittujen ongelmaruutujen osalta Pohjois-Savon pelastustoimen alueen palvelutaso ei pelastustoiminnan nopean avun saamisen näkökulmasta ole riittävä. Pelastustoimen palvelutaso ei tältä osin vastaa pelastuslain 28 §:ssä palvelutasolle asetettua vaatimusta siitä, että sen tulisi vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia.

Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Pohjois-Savon pelastustoimen aluetta huomiomaan myös, että ns. ongelmaruutujen lisäksi toimintavalmiusaikaselvityksessä käy ilmi myös muita riskiruutuja, joissa toimintavalmiusaikatavoitteiden toteutumisessa on ollut puutteita tarkastelujakson 2013 – 2016 aikana.

Itä-Suomen aluehallintovirasto päättää asiaan liittyvien valvontatoimenpiteidensä jatkosta saatuaan riittävät selvitykset.

Selvityspyyntö

Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Pohjois-Savon alueen pelastustoimelta:

- 1) Mahdolliset lisäykset/täsmennykset/korjaukset ym. kommentit aluehallintovirastojen selvityksestä pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumisesta 2013–2016 ilmenevistä tuloksista Pohjois-Savon pelastustoimen aluetta koskien.
- 2) Selvitystä, mistä seikoista tai tekijöistä johtuu, että toimintavalmiusaikaselvityksessä esille tulevilla ns. ongelmaruuduissa ei kyetä pelastustoimen nopean avun toimittamiseen pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen vähimmäistavoitteiden mukaisissa ajoissa.
- 3) Selvitystä siitä, millä tai minkälaisilla toimenpiteillä tilanne saataisiin korjattua sellaiseksi, että toimintavalmiusajat saataisiin vähimmäistavoitteiden mukaisiksi ns. ongelmaruutujen osalta.
- 4) Mikäli mahdollista, esittämään myös arvioidut taloudelliset kustannusvaikutukset, joita korjaavat toimenpiteet tulisivat aiheuttamaan Pohjois-Savon pelastustoimen alueelle. Kustannusvaikutukset pyydetään esitettävän erikseen sekä ns. kertaluontoisten kustannusten osalta, että toimenpiteistä aiheutuvien pysyväisluontoisten vuosittaisten kustannusten osalta.

Selvitys tulee toimittaa Itä-Suomen aluehallintovirastolle viimeistään 28.2.2018 mennessä sähköpostilla osoitteeseen: kirjaamo.ita@avi.fi. Selvityksestä tulee käydä ilmi asian diaarinumero ISAVI/3344/05.09.01/2017.

Lisätietoja selvityspyynnöstä antaa pelastusylitarkastaja Kai Horelli., kai.horelli@avi.fi, p. 0295 016 870

Johtaja

Taina Rautio

Pelastusylitarkastaja

Kai Horelli

LIITTEET Aluehallintovirastojen selvitys pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumisesta 2013–2016 ja selvityksen karttaliitteet Pohjois-Savon pelastustoimen alueen osalta

TIEDOKSI Sisäministeriön pelastusosasto